

Trygghetslarm i kommunerna

Kartläggning 2015

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Artikelnummer 2015-9-8.
Publicerad www.socialstyrelsen.se, september 2015

Förord

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att genomföra en kartläggning av hur kommunerna arbetar med trygghetslarm, hur de säkerställer att beviljade larm fungerar på ett säkert sätt, om de har påbörjat processen att gå över till digitala trygghetslarm samt när de bedömer att denna process ska vara avslutad. I rapporten beskrivs resultatet av enkätundersökningen som gjordes under januari månad 2015 och intervjustudien som gjordes under april och maj 2015.

Rapporten har skrivits av utredarna Dick Lindberg och Anna Ahlm. Ansvarig enhetschef har varit Elisabeth Wörnberg Gerdin.

Lars-Erik Holm
Generaldirektör

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	7
Socialstyrelsens slutsatser	8
Bakgrund	9
Uppdraget	10
Metod och genomförande.....	10
Hur kommunerna arbetar med trygghetslarmen	12
Orsaker till kommunernas val av teknik.....	14
Olika typer av digitala trygghetslarm.....	14
Olika nät i kommunerna idag	15
Installation hos brukarna	16
Larmkedjan.....	16
Larmcentralen i kommunens eller leverantörens regi.....	16
Säkerställande att trygghetslarmen fungerar	18
Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete	18
Kommunerna testar larmen	19
Hur kommunerna kontrollerar hela larmkedjan	20
Många kommuner har påbörjat digitaliseringsprocessen	22
När digitaliseringen beräknas vara avslutad	23
Övriga kommentarer från kommunerna	24
Trygghetslarmens begränsningar	24
Behov av en nationell infrastruktur.....	24
Leverantörerna kan inte alltid tillgodose behoven	25
Mer fokus på hela larmkedjan.....	25
Socialstyrelsens kommentarer	26
Upphandling.....	26
Kompetens.....	26
Infrastruktur.....	27
Trygghetslarmens kvalitet.....	28
Storstäderna ligger efter	28
Socialstyrelsens slutsatser	29
Referenser	30
Bilaga 1, antal digitala och analoga trygghetslarm per kommun.....	31

Sammanfattning

I Sverige fanns enligt enkäten cirka 203 000 trygghetslarm¹ i januari 2015. Av dessa var 54 000 digitala (27 procent). I början av 2014 var cirka 14 procent av trygghetslarmen digitala.

Cirka 16 procent av kommunerna har helt och hållet gått över till digitala larm. Föregående år var det nio procent. Cirka 30 procent av kommunerna hade inte några digitala trygghetslarm när enkätundersökningen gjordes i januari 2015. Stockholm och Göteborg angav att de inte har några digitala trygghetslarm. Malmö hade ett fåtal digitala trygghetslarm. Flera av de övriga större städerna hade inga eller få digitala trygghetslarm.

Regeringens mål är att samtliga analoga trygghetslarm ska vara utbytt mot digitala vid 2016 års utgång. Endast cirka 70 procent av kommunerna beräknar att kunna nå detta mål. Övriga kommuner planerar att digitalisera senare eller har inte kunnat ange när det ska ske. En av flera förklaringar till att en del av kommunerna inte kommer att nå målet är att de har avtal med leverantörer som löper över flera år och det tar lång tid att göra en ny upphandling. Detta innebär att även om kommunen avser att digitalisera trygghetslarmen så tar det lång tid innan man har de nya larmen på plats.

Det finns dock faktorer som delvis ligger utanför den kommunala socialtjänstens mandat att besluta om. En av dessa är tillgången på bredband och mobila nät. Kommunerna kan därför ha svårt att införa digitala trygghetslarm överallt.

De flesta av de digitala trygghetslarmen kommunicerar med larmcentralen via mobila nät (cirka 80 procent) och betydligt färre (10 procent) via fast bredband. Andelen trygghetslarm som kommunicerar via mobila nät har ökat med 13 procentenheter och andelen som kommunicerar via fasta bredband har minskat med 12 procentenheter.

När det gäller att säkra kvaliteten i trygghetslarmen är det fler kommuner som har ett ledningssystem som omfattar trygghetslarmen än föregående år. Det är fler som har identifierat och fastställt processerna, tagit fram rutiner och gjort riskanalyser. Däremot är det en mindre andel än föregående år som har system för egenkontroll för att säkra trygghetslarmens kvalitet. Orsakerna till detta behöver utredas vidare och Socialstyrelsen planerar att göra detta vid en kommande kartläggning 2016.

Cirka 86 procent av kommunerna testar de digitala trygghetslarmen minst en gång per dag. Detta avser automatiska kontroller att det finns kontakt mellan larmdosan i den enskildes hem och larmcentralen. Vidare är det 28 procent som testar brukarens larmknapp dagligen. Cirka elva procent av kommunerna testar aldrig att larmknappen fungerar. Detta innebär att ett antal enskilda brukare har sämre förutsättningar att få ett säkert trygghetslarm.

¹ Detta är en beräkning baserad på att 237 av landets 290 kommuner har besvarat frågan.

Socialstyrelsens slutsatser

Socialstyrelsen konstaterar att utvecklingen av e-hälsa och välfärdstjänster i kommunerna går framåt men konstaterar samtidigt att staten och kommunerna behöver uppmärksamma vissa områden för att trygga en fortsatt positiv utveckling.

- För att försäkra sig om att alla äldre och alla personer med funktionsnedsättningar kan få tillgång till digitala trygghetslarm och andra nätburna välfärdstjänster är det viktigt att de digitala kommunikationsnäten blir tillgängliga i alla delar av landet. Staten behöver därför fortsätta verka för att utbyggnaden av infrastruktur för kommunikation, bredband via fiber och mobila nät påskyndas.
- Kommunerna behöver utveckla kompetensen när det gäller upphandlingar och avtal av tekniska system och i synnerhet trygghetslarm.
- Kommunerna behöver säkra kvaliteten och säkerheten i trygghetslarmen. De behöver ta fram ledningssystem för trygghetslarmen och se till att de säkrar alla delar av trygghetskedjan, från brukarens larmknapp till hemtjänsten eller hemsjukvården som utför insatserna hos de enskilde. I detta ingår att kommunerna behöver utveckla rutiner för egenkontroller av trygghetslarmen.

Bakgrund

Det pågår ett teknikskifte i Sverige där de analoga telefonnäten byts ut mot digitala kommunikationsnät där allt mer trafik avser data och allt mindre telefon. Detta arbete är en anpassning till den rådande internationella samhällsutvecklingen. Idag väljer många människor att ringa via mobiltelefoni eller att ha telefonen kopplad till bredbandet, så kallad bredbandstelefoni.

Socialstyrelsen gav tillsammans med Post- och telestyrelsen (PTS) och Hjälpmedelsinstitutet (HI) ut en vägledning om trygghetslarm 2010 [1]. I denna vägledning konstaterades bland annat att kommunerna har ansvar för att trygghetslarmen fungerar. Det innebär att en kommun måste ha tillgång till såväl larm av god kvalitet som personal som kan installera och sköta dem.

Hjälpmedelsinstitutet drev, på regeringens uppdrag, ett projekt om utveckling av trygghetslarm under perioden maj 2010–april 2013 [2]. I programmet genomfördes en storskalig försöksverksamhet i Sjuhäradsbygden och över 1 000 digitala trygghetslarm installerades hos användare i ordinärt boende samtidigt som en larmcentral baserad på digital teknik upphandlades. Inom ramen för programmet togs en standard för trygghetslarm fram. Hjälpmedelsinstitutet skrev i sin rapport att erfarenheterna från programmet visar att

- den gamla analoga tekniken inte är tillfredsställande
- larmen behöver övervakas på minutnivå, snarare än en gång per dygn
- kommunerna måste ta kontrollen över trygghetslarmens kommunikation
- kommunerna måste övervaka driftstatistiken regelbundet som en del i verksamhetens kvalitetsarbete
- även larmmottagningarna måste genomföra ett teknikskifte och ta emot och hantera trygghetslarmen via IP
- det är viktigt att cheferna i kommunerna förstår vikten av teknikskiftet
- det behövs en förståelse för hur tekniken fungerar och vilken nytta den ger i kommunerna.

Slutligen konstaterade Hjälpmedelsinstitutet att en förändring mot digitala trygghetslarm inte bara omfattar teknik utan också förändringar av arbetsrutiner, upphandlingar och ansvarsområden.

I anslutning till programmet lät PTS konsultföretaget A-Fokus göra en kartläggning av de problem som var relaterade till de digitala kommunikationsnäten [3]. I rapporten konstateras att det inte är kommunikationsnäten i sig som är problemet utan snarare att trygghetslarmen inte anpassats till den nya tekniken. Många kommuner har fortsatt att efterfråga samma analoga lösningar som tidigare i stället för att utnyttja den nya teknikens möjligheter. Det har också uppstått problem genom att kommunerna själva inte tagit kontroll över hela trygghetskedjan. Till exempel är det fortfarande brukarna själva som står för den anslutning som trygghetslarmet använder. I rapporten pekar A-Fokus också på att så kallade hybridlösningar² ska undvikas.

² Med hybridlösningar menas att analoga och digitala lösningar blandas. T.ex. genom att ett analogt trygghetslarm kopplas in på digitala kommunikationsnät.

Under 2013 och 2014 uppmärksammade media flera fall där enskilda inte fått den hjälp de behövt på grund av brister i de trygghetslarm som kommunerna installerat hos personer med stora hjälpbehov. Dessa brister berodde till stor del på att kommunerna hade anslutit analoga trygghetslarm till de digitala kommunikationsnäten.

Regeringen tecknade under 2013 och 2014 överenskommelser med SKL om stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten [4, 5]. I dessa överenskommelser ingick stöd till e-hälsoutvecklingen i kommunerna, däribland införande av digitala trygghetslarm. I 2013 års överenskommelse var målet att öka andelen digitala trygghetslarm i förhållande till antalet trygghetslarm som kommunerna har beviljat. I 2014 års överenskommelse angavs att stimulansmedlen bland annat skulle användas för att säkerställa att de trygghetslarm som kommunen beviljat är digitala och att de fungerar.

Socialstyrelsen fick i uppdrag att följa upp hur stimulansmedlen för 2013 hade använts. I rapporten till Socialdepartementet 2014 [6] skrev Socialstyrelsen följande:

När det gäller digitalisering av trygghetslarm pågår kartläggningar av läget och länsorganisationerna stöder kommunerna i att ta fram genomförandeplaner för införandet. Länsamordnarna arbetar också med att bygga upp kunskap i kommunerna om behovet av att växla över till digitala lösningar och vilka tekniska lösningar som står till buds.

I kartlägningsrapporten för trygghetslarmen i september 2014 skrev Socialstyrelsen [7]:

Sveriges kommuner har kommit olika långt i utvecklingen av trygghetslarmen. En mindre andel av kommunerna har helt och hållet gått över till digitala trygghetslarm och utvecklingen mot digitalisering för övriga kommuner går långsamt.

Uppdraget

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att även 2015 genomföra en kartläggning av hur kommunerna arbetar med trygghetslarm, hur de säkerställer att beviljade larm fungerar på ett säkert sätt, om de har påbörjat processen att gå över till digitala trygghetslarm samt när de bedömer att denna process ska vara avslutad. Kartläggningen ska redovisas till regeringskansliet senast den 30 september 2015 [8, 9].

Metod och genomförande

Datainsamlingen till denna rapport gjordes med hjälp av en enkät under januari och februari 2015 och en intervjuundersökning under maj månad 2015 med tio representanter för kommunerna.

Enkäten skickades till samtliga kommuner i landet och 238 kommuner besvarade den (cirka 82 procents svarsfrekvens). På länsnivå varierade svarsfrekvensen mellan 57 och 100 procent.

Intervjuundersökningen gjordes med ett urval av kommuner, dels sådana som hade digitaliserat och dels som inte hade påbörjat digitaliseringen. I urvalet eftersträvades en geografisk spridning. I urvalet ingick också kommuner med olika storlek till yta och befolkning. Representanter från fem kommuner som i huvudsak hade de analoga larmen kvar (Arvidsjaur, Bromölla, Göteborgs, Västerviks och Uppsala kommun) och fem kommuner som hade digitaliserat hela larmkedjan (Huddinge, Mörbylånga, Umeå, Varbergs och Älvdalens kommun) har intervjuats. Syftet med intervjuerna var att fånga vad som gör att vissa kommuner har de analoga trygghetslarmen kvar och deras erfarenheter och vad som gör att andra kommuner har digitaliserat hela larmkedjan och deras erfarenheter. Urvalet var alltså inte representativt för hur det ser ut i hela landet då det är fler kommuner i landet som har de analoga larmen kvar än som har digitaliserat hela larmkedjan. Intervjuerna genomfördes mellan den 22 april och 28 maj 2015.

Socialstyrelsens kontaktpersoner för uppdraget i kommunerna, som också har svarat på enkäten om bland annat trygghetslarm, avgjorde vilka personer i deras kommun som skulle intervjuas. Det rörde sig om personer som socialchef, vård- och omsorgschef, verksamhetschef för hemtjänst, chef för trygghetsjour, kvalitetssamordnare och larmansvariga.

I denna undersökning omfattas alla trygghetslarm som kommunerna har tilldelat enskilda, det vill säga larm som beviljats med stöd av biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen (2001:453), som ”serviceinsats” utan biståndsbedömning eller med stöd av lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

I denna rapport har Socialstyrelsen valt att presentera resultaten från enkätundersökningen och intervjuerna integrerat i samma avsnitt. Det framgår dock vilken källa som använts för respektive delavsnitt, om det är enkäten eller intervjuerna.

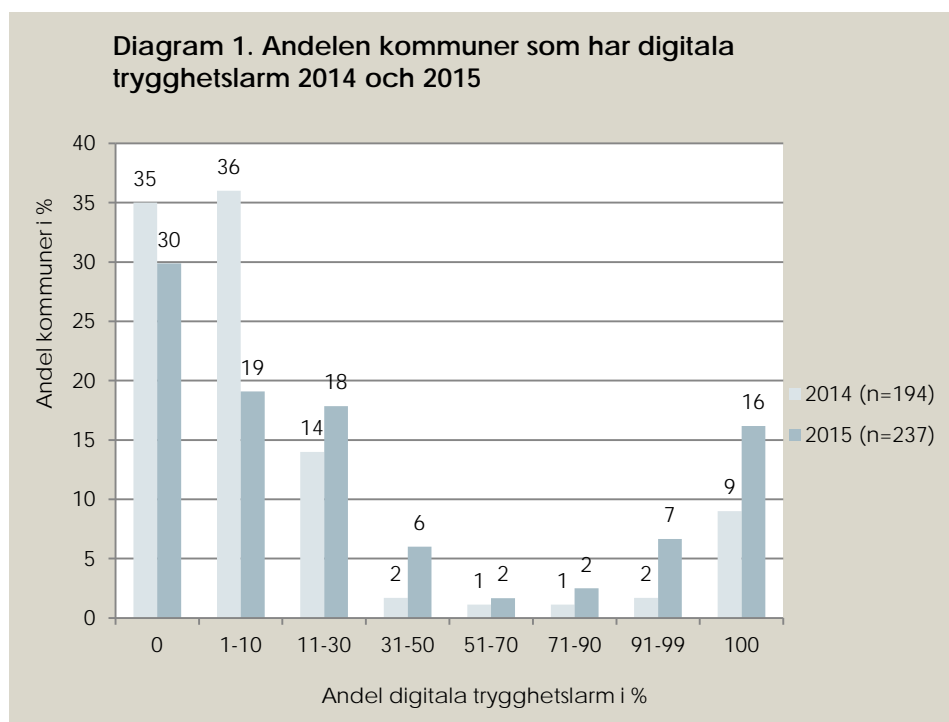
Hur kommunerna arbetar med trygghetslarmen

Regeringens mål är att samtliga trygghetslarm ska vara digitala vid 2016 års utgång.

Digitala trygghetslarm innebär att kommunikationen sker via fast anslutet bredband eller via mobilnät. I enkäten har Socialstyrelsen använt begreppet digitalt trygghetslarm för sådana som använder digitala signaler i hela larmkedjan, från den enskildes larmutrustning till larmcentralen.

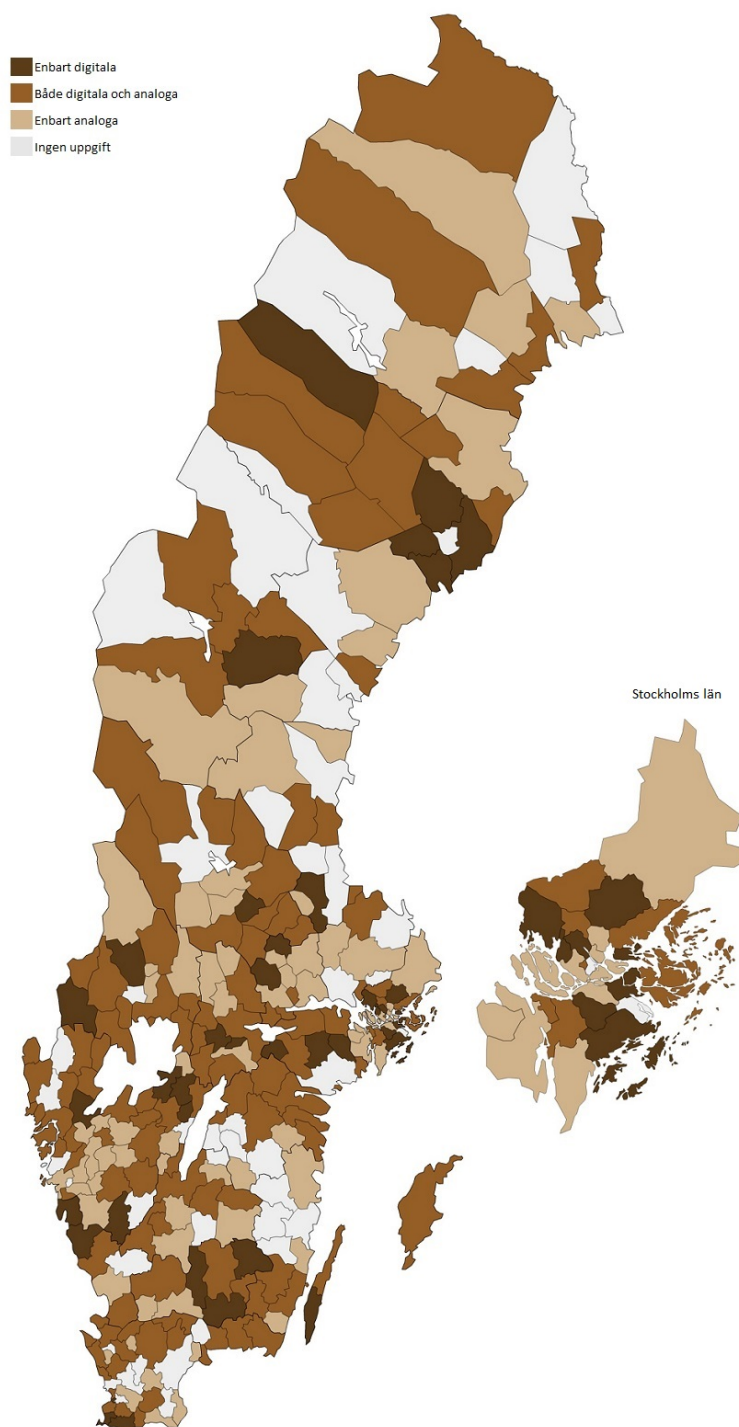
Av enkäten framgår att det i februari 2015 fanns cirka 203 000 trygghetslarm³ i landet. Av dessa var 54 000 digitala (27 procent). Föregående år, 2014, uppskattade Socialstyrelsen att det fanns cirka 212 000 trygghetslarm, varav cirka 30 000 (14 procent) var digitala. Antalet och andelen digitala trygghetslarm har således ökat.

Det är också en större andel kommuner som har digitala larm idag jämfört med föregående år. I 2015 års enkät framgår att cirka 16 procent av kommunerna helt och hållet hade gått över till digitala larm. Föregående år var det 9 procent. Det var i år cirka 30 procent av kommunerna som bara hade analoga trygghetslarm och föregående år var det cirka 35 procent (se diagram 1). Det har alltså skett en förskjutning, det är färre kommuner som har få eller inga digitala trygghetslarm och det är fler som har bytt ut alla larm eller planerar att göra detta.

³ Detta är en uppräknings baserad på att 237 av landets 290 kommuner har besvarat frågan.

Kartbilden nedan visar hur långt kommunerna hade kommit i digitaliseringen av trygghetslarmen januari 2015. De kommuner som är markerade med mörk ton hade digitaliserat samtliga trygghetslarm och de med den ljusa tonen har inte påbörjat processen. Kommuner med mellantonen hade påbörjat men inte avslutat digitaliseringen och de kommuner som på kartan är ljus grå hade inte besvarat enkäten.

Orsaker till kommunernas val av teknik

För att skapa en förståelse av orsakerna till kommunernas val av teknik har Socialstyrelsen genomfört intervjuer med representanter för ett urval kommuner. I dessa intervjuer framkommer ett antal orsaker till varför de har digitaliserat respektive inte digitaliserat.

Orsaker till att kommuner har de analoga larmen kvar

Några orsaker till att de intervjuade kommunerna ännu har analoga trygghetslarm är framförallt att

- upphandlingsprocessen är svår och tar tid
- kommunerna är angelägna att kunna garantera säkerheten för brukarna vid byte av teknik
- leverantörerna kan inte leverera det som behövs. Det finns erfarenhet av att produkter och tjänster inte motsvarar kravspecifikationerna

Orsaker till att kommuner har bytt till digitala trygghetslarm

Några orsaker till att de intervjuade kommunerna har övergått till digitala trygghetslarm är att

- kommunerna hade problem med de gamla larmen, de fungerade inte som avsett
- det var dags att byta ut trygghetslarmen då det gamla avtalet löpte ut
- det var för många leverantörer (och tekniker) i larmkedjan och kommunen ansåg det vara bättre att upphandla en helhetslösning
- det finns ett ganska utbyggt statsnät av fiber i kommunen, vilket gör att de hade börjat testa olika lösningar i ett tidigt skede
- det är fler och fler brukare som inte har fasta telefoner

Olika typer av digitala trygghetslarm

I landet finns cirka 54 000 digitala trygghetslarm. Dessa kommunicerar med larmcentralen genom en mobil uppkoppling eller ett fast bredband. De flesta kommuner väljer mobila anslutningar. Av tabell 1 framgår att 79 procent av de digitala trygghetslarmen kommunicerar via ett mobilnät och 10 procent via ett fast bredbandsnät. Det finns också digitala trygghetslarm där uppkopplingen sker via både mobilt nät och bredband. Denna lösning benämns ibland som ”trådlös fiber”. Kommunikationen går via en mobil sändare från slutanvändaren till en central som tar emot signalen och vidarebefordrar den via ett fiberburet bredband till larmcentralen.

Av tabell 1 framgår också att det skett en rejäl ökning av andelen trygghetslarm som går via mobila nät och en kraftig minskning av andelen trygghetslarm via fast bredband sedan föregående år.

Tabell 1. Andel kommuner som har olika typer av digitala trygghetslarm, i procent

	2014 (n=150)	2015 (n=187)
via fast bredband, t.ex. fiber	25	10
via mobilnät	68	79
via både fast bredband och mobilnät	9	11

Olika nät i kommunerna idag

Kopparnät/analoga nät

Flera av de intervjuade kommunerna har erfarit att det är färre och färre brukare som har fast telefoni. Orsakerna till detta beskrivs vara att

- Telia monterar ner kopparnätet där det inte bor så många, eller där nätet skulle behöva renoveras
- det vid nybyggnation används fiber, inte koppartråd
- bostadsföretag, bostadsrättsföreningar och villaägare byter ut de analoga näten mot digitala
- brukare har tagit bort de gamla telefonjacken och använder enbart mobil telefoni.

I några kommuner finns uppfattningen att kopparnäten fortfarande är de mest heltäckande näten samtidigt som man anser att det är tydligt att utvecklingen går mot digitalisering. Andra upplever att nedmonteringen av kopparnäten gått så långt att de inte längre är att räkna med. Oavsett uppfattning finns platser där kommunerna har varit tvungna att sätta in mobila trygghetslarm eftersom det inte finns analoga nät/koppartrådsnät överallt.

Mobila nät

Vid digitalisering av trygghetslarmen är det framförallt de mobila näten som används. När det gäller mobil täckning finns det i flera kommuner blinda fläckar. Där har man fortsatt att använda analoga larm. Roaming-kort (sim-kort som väljer den leverantör som har den starkaste signalen just där) är en lösning som några kommuner uttrycker sig vara nöjda med.

Flera kommuner uppger att det är en viss risk att förlita sig helt på mobilnäten. Näten "går ner" eller "är känsliga" ibland. Man uppger sig vara beredd på att täckningen kan ändra sig vid mycket snö, lövsprickning, eller när det är många människor på en plats vid mycket stora evenemang då näten kan bli överlastade. Ett exempel är erfarenheterna från Vasaloppet då det är svårt att ringa på mobiltelefonerna eftersom näten blir överbelastade - och trygghetslarmen går på samma nät. Vid sådana evenemang uppges att det behövs extra tillsyn med personal hos den enskilde.

Fasta bredband

Fibernät används i mindre omfattning än mobila nät. De används framförallt i tätorter där det finns stadsnät och på orter där det finns byalagsnät. Antalet,

och andelen trygghetslarm som går via mobila nät har ökat kraftigt sedan 2014. Andelen larm som går via fast bredband har minskat. Det har skett en förskjutning så att kommunerna installerar fler mobila larm. Ett av skälen för detta är att de är lättare att installera. En av leverantörerna av trygghetslarm menar att av de cirka 75 000 larm de har installerat är det bara 2-3 procent som går via fasta bredband.

Blandning av nät

I de flesta intervjuade kommunerna är det en blandning av nät: koppartråd, mobila nät och fiber, olika i olika hus. Det finns ingen nationell infrastruktur och inte heller någon enhetlig infrastruktur i en och samma kommun.

Några kommuner menar att det behövs högre redundans i systemen. Man behöver använda sig av två nät, fungerar inte det ena ska det andra kunna ta över.

Installation hos brukarna

Av intervjuerna framgår att det inte är svårt att installera de mobila trygghetslarmen hos brukarna. Samtliga intervjuade kommuner uppger att de har egen kompetens för att installera trygghetslarmen hos brukarna. I regel är det hemtjänstpersonalen (t.ex. undersköterskor) som sköter detta själva. De som installerar larmen har i regel fått en introduktionskurs. När det gäller installation av trygghetslarm i bredband förefaller det i dagsläget vara mer komplicerat och det krävs ofta att en person med IT-teknisks utbildning gör det.

När det gäller analoga trygghetslarm varierar det om det är hemtjänstpersonal eller personer med utbildning i tele- och data som installerar larmen hos brukarna i de intervjuade kommunerna.

Larmkedjan

När brukaren larmar går larmet till en larmcentral. Vid larmcentralen görs en bedömning och det tas vid behov kontakt med larmansvarig vid aktuell hemtjänstenhet som i sin tur kan åka ut till brukaren.

Flera kommuner uppger att de kan vara ute hos brukaren inom 30 minuter från att någon larmat. På landsbygden kan det i något fall ta 45 minuter. I en glesbygdskommun med stora avstånd kan det ta längre tid. Några kommuner betonar att det inte ges några garantier för att hemtjänsten ska vara på plats inom en särskild tidsram. Alla utryckningar ska vägas mot andra insatser. Det görs hela tiden prioriteringar. En flaskhals i systemet uppges i en kommun vara nyckelhanteringen (att hemtjänstpersonal först måste hämta nycklar i en lokal central). Därför har många kommuner en annan lösning som innebär nyckelfria dörrlås hos brukare med trygghetslarm. Dessa kan öppnas elektroniskt med hjälp av en mobiltelefon.

Larmcentralen i kommunens eller leverantörens regi

Det finns tre huvudsakliga typer av larmcentraler:

- I den egna kommunens regi.
- Gemensamt med andra kommuner. Detta innebär att en kommun säljer sina tjänster till flera kommuner i en region eller till en grupp närliggande kommuner eller att kommunerna har upprättat en gemensam larmcentral för en region eller ett antal kommuner.
- I leverantörens regi. På marknaden fanns två leverantörer som SKL hade tecknat ett ramavtal med och som under 2013 och 2014 erbjöd teknik och larmcentralstjänster till kommunerna. När larmcentralen är i leverantörens regi har i regel hela larmkedjan upphandlats av en leverantör.

Säkerställande att trygghetslarmen fungerar

I Socialstyrelsens uppdrag ingick att kartlägga hur kommunerna säkerställer att beviljade larm fungerar på ett säkert sätt. För att trygghetskedjan för den enskilde ska fungera i alla delar är det viktigt att kommunerna har processer och rutiner för arbetet. De behöver också göra riskanalyser och genomföra egenkontroller av kvaliteten avseende trygghetslarmen. I detta ingår att testa att tekniken fungerar, från brukaren, via larmcentralen till hemtjänsten.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete gäller bland annat för socialtjänstens verksamhetsområden. I detta ingår kommunernas arbete med trygghetslarm. Det handlar om kvalitet i arbetet med att utreda behoven, besluta om insatser, verkställa besluten och följa upp dessa. I föreskrifterna och i de allmänna råden definieras några områden som särskilt viktiga att ta hänsyn till i kvalitetsarbetet.

Socialstyrelsen har i enkäten ställt frågor om de områden som Socialstyrelsen bedömt vara särskilt viktiga för det systematiska kvalitetsarbetet med trygghetslarmen (tabell 2). Av tabellen framgår att 2015 har 69 procent av kommunerna identifierat, beskrivit och fastställt de processer som rör installation och drift av trygghetslarmen. Vidare har 76 procent tagit fram rutiner för att säkra kvaliteten på arbetet med installation och drift av trygghetslarmen. Cirka 54 procent har gjort en riskanalys för trygghetslarmen och 58 procent har ett system för egenkontroll för att säkra trygghetslarmens kvalitet.

I jämförelse med 2014 års undersökning är det i år en större andel kommuner som har rapporterat att de har identifierat och fastställt processerna, tagit fram rutiner och gjort riskanalyser. Däremot är det en mindre andel av kommunerna som har system för egenkontroll för att säkra trygghetslarmens kvalitet.

Tabell 2. Särskilt viktiga områden av det systematiska kvalitetsarbetet med trygghetslarmen (andel kommuner)

Kommunen har...	Andel kommuner i %	
	2014 (n=186)	2015 (n=235)
identifierat, beskrivit och fastställt de processer som rör installation och drift av trygghetslarm	59	69
tagit fram rutiner för att säkra kvaliteten på arbetet med installation och drift av trygghetslarmen	70	76
gjort en riskanalys för trygghetslarmen	36	54
ett system för egenkontroll för att säkra trygghetslarmens kvalitet	69	58

Kommunerna testar larmen

För att trygghetslarmen ska fylla sin funktion att ge den enskilde trygghet och säkerhet är det viktigt att de fungerar, alla dagar och alla tider på dygnet. Kommunerna har olika rutiner för att kontrollera att trygghetslarmen fungerar. För det första ska förbindelsen mellan larmenheten i den enskildes bostad och larmcentralen säkras, och för det andra ska "larmknappen" som den enskilde i regel bär på sig, i ett armband eller runt halsen, kontrolleras.

Av tabell 3 framgår att för analoga larm har 64 procent av kommunerna rutiner för att testa förbindelsen mellan larmenheten och larmcentralen varje dag, och 9 procent varje vecka. I 22 procent av kommunerna testas förbindelsen en gång i månaden. En mindre andel testar larmen mera sällan och 3 procent göra inga tester överhuvudtaget.

Tabell 3. Andel kommuner som testar att de analoga trygghetslarmen fungerar, från larmenheten till larmcentralen, i procent

	2014 (n=184)	2015 (n=196)
Dagligen	66	64
Varje vecka	6	9
En gång i månaden	22	22
2-6 gånger per år	2	2
En gång per år	0	0
Inga tester	4	3

Den digitala tekniken gör det möjligt att testa signalen mellan larmenheten och larmcentralen betydligt oftare. Av tabell 4 framgår att 86 procent av kommunerna testar larmen en eller flera gånger per dag, 5 procent varje vecka och 7 procent en gång i månaden. Övriga testar mera sällan eller inte alls.

Tabell 4. Andel kommuner som testar att de digitala trygghetslarmen fungerar, från larmenheten till larmcentralen, i procent

	2014 (n=127)	2015 (n=161)
Dagligen (en eller flera gånger per dag)	78	86
Varje vecka	3	5
En gång i månaden	16	7
2-6 gånger per år	1	1
En gång per år	0	0
Inga tester	2	1

För att kommunen ska vara säker på att hela larmkedjan fungerar krävs att även larmknappen testas, det vill säga signalen mellan brukarens enhet, som i regel bärs på kroppen, och larmenheten i bostaden. Av tabell 5 framgår att larmknappen testas mer sällan än enhetens uppkoppling till larmcentralen. Tester görs dagligen i 28 procent av kommunerna, 43 procent gör det en gång i månaden och 11 procent testar aldrig larmknapparna.

Tabell 5. Andel kommuner som testar att brukarens larmknapp fungerar (analog och digitala trygghetslarm) i procent

	2014 (n=190)	2015 (n=231)
Dagligen	17	28
Varje vecka	5	10
En gång i månaden	53	43
2-6 gånger per år	8	6
En gång per år	2	2
Inga tester	15	11

Hur kommunerna kontrollerar hela larmkedjan

De flesta intervjuade kommuner som har digitaliserat trygghetslarmen har uttryckt sig vara positiva när det gäller möjligheten till överblick och kontroll. De anser att det går bättre nu att kontrollera att såväl larmapparaterna som att hela larmkedjan fungerar. Med de digitala larmen går det att kontrollera att allt fungerar med tätare intervaller. Men det gäller också att hitta lämpliga intervaller. Även om man kan kontrollera varje sekund så kan man inte åtgärda saker lika ofta.

I en kommun uppger man att man har haft problem med de digitala larmen och anser att det har varit svårt att veta var i larmkedjan problemet ligger. Larmkedjan sträcker sig i detta fall över stora delar av Sverige, med brukare och hemtjänstenheter i den egna kommunen och larmcentralen i en annan del av landet. På så vis kan t.ex. ett åskväder i en annan del av landet påverka trygghetslarmen i den egna kommunen.

Batteritiden för backup för de digitala larmen uppges av en kommun vara kortare än för de analoga larmen. När systemet var analogt räknade man i denna kommun med att larmen klarade sig i tre dygn. De digitala apparaterna har inte lika bra batteritid i och med att de testas mer.

Larmkedjan rymmer också kommunikation i flera led mellan olika aktörer. Olika personer i larmkedjan måste veta vad de ska göra. Förbättringsarbeten pågår även när det gäller kommunikationsfrågor, exempelvis byggs en sms-funktion in i larmkedjan mellan larmcentralen och hemtjänsten i en kommun för att undvika att hemtjänstpersonalen riskerar att uppfatta adresser fel när de ska rycka ut.

I flertalet kommuner som intervjuades sker mycket fellarmningar. Hemtjänsten får statistik från larmcentralerna för att kunna följa upp dessa.

Av enkäten framgår att resultaten av testerna hanteras olika i kommunerna. Ofta är det larmcentralen som ansvarar för de automatiska testerna av uppkopplingen mellan larmenheten och larmcentralen och för de automatiska batterilarmen som sitter i den mobila larmenheten. I vissa kommuner är det larmcentralen som följer upp de larm som slutat att fungera och i andra kommuner skickar larmcentralen en signal till hemtjänsten i kommunen, eller till den larmansvariga personen, via fax, sms eller på annat sätt. Några kommuner där hemtjänsten sköts av en entreprenör beskriver att de inte själva har rutiner för hur avvikelser ska hanteras men att entreprenörerna har egna kvalitetsledningssystem där det finns rutiner för tester av trygghetslarmen och för uppföljningen av testerna.

En dryg tredjedel (35 procent) av kommunerna som svarade på enkäten 2015 uppger att de har någon form av tekniskt backupsystem för trygghetslarmen, analoga och digitala. År 2014 var det 22 procent. Det kan handla om batteribackup i larmenheterna eller automatisk vidarekoppling av larmen om den ordinarie anslutningen skulle slås ut. Av de som inte har tekniska backupsystem uppger flera kommuner att de ringer upp den enskilde och erbjuder tillsyn av hemtjänstpersonal så länge larmet inte fungerar.

Många kommuner har påbörjat digitaliseringsprocessen

I regeringens uppdrag till Socialstyrelsen ingick att kartlägga om kommunerna har påbörjat digitaliseringen av trygghetslarmen.

Av enkäten framgår att cirka 20 procent⁴ av kommunerna helt och hållet har gått över till digitala trygghetslarm. I enkäten ställdes frågan om hur kommunerna planerar för digitaliseringen. Av tabell 6 framgår att 60 procent av kommunerna har beslutat att digitalisera trygghetslarmen och 11 procent utreder frågan men har ännu inte tagit ställning till om, när och hur övergången ska ske. Av tabellen framgår också att det skett en utveckling sedan 2014, en större andel av kommunerna har digitaliserat trygghetslarmen och en större andel har beslutat att digitalisera än 2014.

Tabell 6. Kommunens planering för digitala trygghetslarm

	Andel kommuner i procent	
	2014 (n=195)	2015 (n=234)
Kommunen har bara digitala larm	9	20
Kommunen har beslutat att digitalisera larmen	44	60
Kommunen utreder frågan men har inte fattat beslut om införande	38	11
Kommunen har inga planer för närvarande	2	1
Inget svar	7	8

⁴ Denna siffra avviker från uppgifterna i diagram 1. Att kommunerna på denna fråga valt att ange att alla trygghetslarm är digitala beror troligen på att de har påbörjat en process för att digitalisera under året och att de räknar med att vara klara inom kort och att de därför ligger närmare alternativ svarsalternativet att de bara har digitala trygghetslarm. Det handlar om elva kommuner.

När digitaliseringen beräknas vara avslutad

Regeringens mål är att alla trygghetslarm ska vara digitaliserade vid 2016 års utgång.

Av de 60 procent (se tabell 6) som beslutat att digitalisera trygghetslarmen har 52 procent planerat att samtliga trygghetslarm ska vara utbytt år 2015, 30 procent år 2016, 8 procent år 2017 och 4 procent år 2018. Under 2016 beräknar alltså drygt hälften av de kommuner som i tabell 6 angav att de beslutat att digitalisera larmen att de ska vara klara med digitaliseringen av trygghetslarmen. Övriga 10 procent av kommunerna planerar att vara klara med övergången senare eller har inte kunnat ge ett svar på när det ska ske. En kommun har angett att de planerar att vara klara med digitaliseringen om cirka fem år. Övriga har angett att de är i processen att upphandla men kan inte ange årtal när de planerar att vara klara (se tabell 7).

Tabell 7. Vilket år kommunen planerar att samtliga trygghetslarm är digitala, i procent (n=142)

	Antal	Andel i %
2015	74	52
2016	42	30
2017	12	8
2018	2	1
Inom en treårsperiod	3	2
Om cirka 5 år	1	1
Har påbörjat processen med att byta ut larmen, inget slutdatum angivet	5	4
Ej svar	3	2
Totalt	142	100

Med utgångspunkt från uppgifterna i tabell 6 och 7 finner man att cirka 70 procent av samtliga kommuner som besvarat enkäten redan har digitaliserat samtliga trygghetslarm eller beräknar att ha digitaliserat vid 2016 års utgång. Övriga kommuner planerar att ha slutfört digitaliseringen senare eller kan inte ange när detta ska ske.

De intervjuade kommuner som ännu inte har digitaliserat trygghetslarmen uppger att de står inför flera alternativ. Antingen att utveckla tekniken i den befintliga larmcentralen eller att upphandla en ny larmcentral. De som ska upphandla en larmcentral har att välja mellan att avropa från SKLs ramavtal och att göra en egen upphandling.

Bland dem som har digitaliserat hela larmkedjan pågår nya förbättringsarbeten. I en kommun byts gamla sim-kort ut till roaming-kort. I några kommuner planerar man för ytterligare välfärdsteknik, förbereder för nya tekniska produkter och tjänster och anpassar sin organisation till ett arbetssätt med stöd av digitala verktyg och tjänster.

Övriga kommentarer från kommunerna

Kommunerna har i intervjuerna fått föra fram vad de vill uppmärksamma Socialstyrelsen på när det gäller trygghetslarm utöver det som myndigheten frågat om. Det är framförallt fyra teman som tas upp: trygghetslarmens begränsningar, behov av en nationell infrastruktur, problem med vad leverantörerna kan tillhandahålla samt behovet av att beakta hela larmkedjan.

Trygghetslarmens begränsningar

Några kommuner tar upp att det är viktigt att vara tydlig gentemot brukarna med att trygghetslarmen har sina begränsningar. Larmen kan inte fylla alla de behov som en brukare har. De framhåller att kommunen ska vara tydlig med att trygghetslarmet inte går till ambulansen eller till akutsjukvården. Behöver man akut vård ska man ringa 112. ”Man kan larma på trygghetslarmet också, men det är inte en ersättning. Trygghetslarmen är till för ökad trygghet och för hjälp vid fall, att man kan nå någon någorlunda snabbt.”

Ett trygghetslarm kan heller inte ersätta en person (t.ex. närstående eller granne) som kan hjälpa betydligt snabbare om brukaren bor otillgängligt. Att nå någon i glesbygd på natten uppges kunna ta 3 timmar i en glesbygdskommun med stora avstånd. Bor brukaren otillgängligt rekommenderar en del kommuner inte trygghetslarm utan kanske annat boende.

Några kommuner framhåller också att det finns brukare där trygghetslarmen inte är lämpliga. Det kan vara personer med en demenssjukdom som kan ha svårt att hantera larmet. Om personerna inte minns hur trygghetslarmet fungerar eller drar ur elkontakten till larmtelefonen så fungerar det inte. Dessa brukare behöver annan typ av tillsyn.

Behov av en nationell infrastruktur

Några kommuner tar upp att kommunikationsnätet bör vara en nationell fråga. Kommunerna kan inte själva ansvara för den infrastruktur som krävs för data- och telekommunikation. Några menar att de blir begränsade av bristen på fungerande digital infrastruktur och att säkerheten och kvaliteten därför kan bli lidande. De menar att det ställs höga krav på kommunerna att hela larmkedjan ska fungera när det gäller trygghetslarmen. Tidigare har kommunerna kunnat basera verksamheten på en nationell infrastruktur. Idag är man i händerna på olika leverantörer. Själva teknikskiftet är en sak, alla ser samma tekniska förändringsprocess mot digitala tekniker, men att det inte finns en nationell infrastruktur framförs av några som ett problem.

Leverantörerna kan inte alltid tillgodose behoven

En kommun menar att de leverantörer som finns idag inte kan leverera de volymer som krävs till en större kommun. En annan kommun anser att de inte kan lita på leverantörerna. ”De har inte hållit vad som stod i kravspecifikationen”. Vidare beskrivs att: ”processen att låta leverantören rätta till sådant som inte fungerar tar tid och samtidigt måste kommunen kunna garantera människors trygghet.”

Det kan också handla om att olika delar av tekniken inte passar med varandra. I en kommun har man köpt in digitala trygghetslarm men säger att det inte är säkert att de passar vid ny leverantör. Ett par kommuner tar upp problem med SCAIP (Social Care Alarm Internet Protocol). Detta är den internetstandard som SKL och SIS tagit fram för de digitala trygghetslarmen. Standarden beskriver och definierar kommunikationen mellan en larmenhet och en larmmottagning. Någon kommun menar att den ena leverantören kan ha en SCAIP-variant och en annan har en annan. Kommunerna är beroende av vilka lösningar marknaden kan leverera.

Mer fokus på hela larmkedjan

En kommun anser att det finns en slagsida i debatten som lyder: digitala larm är bra och analoga är dåliga. De anser att debatten har fokuserat för mycket på själva trygghetslarmen. De anser att det behövs större fokus på hela larmkedjan. ”Har man digitala larm men analoga larmmottagare (dvs. tekniska apparaturen i larmcentralen) så fungerar det inte.” De anser att det borde vara mer fokus på larmmottagarna som är en viktig del i larmkedjan.

Den tekniska förändringen och förbättringsarbetena tar heller inte slut i och med att digitaliseringsprocessen är genomförd. Digitaliseringsprocessen är ett tekniskifte av flera. Härefter sker nya förbättringsarbeten. Några byter till roaming-kort. Andra förbereder sig för bredbandslösningar och mer redundanta lösningar där man inte bara förlitar sig på ett nät.

En svårighet i systemet förefaller också vara att när fler kommuner har upphandlat samma leverantör så kan larmcentralen få så högt tryck att den inte längre hinner med. Ur ett nationellt perspektiv finns det därmed risk för att när respektive kommun väl har fått sina specifika larmkedjor att fungera så har det uppstått nya hinder i systemet som helhet.

Socialstyrelsens kommentarer

Det har skett en kraftig ökning i antalet digitala trygghetslarm sedan föregående år men regeringens mål att samtliga trygghetslarm ska vara digitala vid 2016 års utgång kommer troligen inte att uppnås. Årets enkätundersökning visar att endast cirka 70 procent av kommunerna har uppnått eller räknar med att nå detta mål. Övriga kommuner uppger att de kommer att ha digitaliserat senare, eller kan inte uppge när de är klara.

Kommunerna har vid intervjuer angett några olika svar på varför de inte kommer att ha digitaliserat alla trygghetslarm 2016. Detta handlar framförallt om att

- upphandlingsprocessen är svår och tar tid
- tekniskiftet är en stor förändring och säkerheten för brukarna ska garanteras vid teknikövergången
- leverantörerna kan inte leverera det som behövs

Upphandling

Många kommuner har avtal med leverantörer som löper över flera år och det tar lång tid att göra en ny upphandling. Detta innebär att även om kommunen avser att digitalisera trygghetslarmen så tar det lång tid innan man har de nya larmen på plats.

SKL tog fram en vägledning 2013 för digitala trygghetslarm och de har gjort en ramupphandling där kommunerna kan göra avrop för hela eller delar av trygghetslarmskedjan. Det är 250 kommuner som har anslutit sig till ramavtalet och cirka 110 kommuner avropade från detta ramavtal under den första avtalsperioden som löpte på två år. Ramavtalet har förlängts under 2015 i avvaktan en ny upphandling. Kommunerna har dock haft problem med avropen då ett av de två företag som ingick som leverantörer av hela system inte fyllde måtten. SKL har inte förlängt avtalet med detta företag. Att det under 2015 i praktiken bara finns ett företag som kan leverera godkända trygghetslarmslösningar har medfört att det kvarvarande företaget har haft svårt att möta efterfrågan från landets kommuner med förseningar som följd.

Kompetens

Kommunerna har ansvaret för att trygghetslarmen fungerar och ger den trygghet de är avsedda att göra. Detta innebär att kommunerna måste se till att de har den tekniska kompetens som behövs för att införa och administrera digitala trygghetslarm. De flesta kommunerna väljer mobila lösningar och detta innebär enkla installationsrutiner vilket den befintliga personalen kan göra efter en kortare utbildning. Vid installation av trygghetslarm via fast bredband är installationen dock mer komplicerad och kräver ofta en it-

tekniker och kommunerna behöver därför säkra tillgången på kompetens inom området.

Kommunerna har också behov av kompetens när det gäller upphandlingar och avtal som avser it-teknik och inte minst trygghetslarm. Myndigheten för delaktighet och Socialstyrelsen har flera uppdrag med syfte att öka kompetensen i kommunerna när det gäller välfärdstjänster och trygghetslarm. Dessa uppdrag kommer att utmynna i informations- och utbildningsinsatser på en övergripande nivå. De kommer dock inte att fylla alla behov av kompetensutveckling i teknik, organisation och juridik som kommunerna har. Kommunerna behöver också på detta område försäkra sig om att man har tillräcklig kompetens.

Infrastruktur

Det finns faktorer som delvis ligger utanför den kommunala socialtjänstens möjligheter att direkt påverka. En av dessa är att det inte finns bredband och mobila nät med tillräckligt god täckning på alla platser. Detta innebär att kommunerna inte kan införa digitala trygghetslarm på alla platser. Många kommuner menar att mobiltäckningen är sämre än vad operatörerna anger och de gör därför egna mätningar för att kartlägga mobiltäckningen. Det förekommer också tester med det statligt ägda kommunikationssystemet Rakel i områden i Östersunds kommun där det inte finns mobiltäckning. Detta är dock en dyrbar lösning och kommunerna räknar inte med att införa detta på bred front, utan bara för enstaka brukare som bor på platser som inte har mobiltäckning.

Mobil- eller bredbandsnät är för alla delar av landet är en förutsättning för fungerande trygghetslarm i landets kommuner. Dessutom behöver dessa nät ha tillräcklig kapacitet för att klara av det ökande behovet av datatrafik i form av video- och bildsignaler från till exempel kameratillsyn och videokonferenser.

Regeringen har under flera år drivit Bredbandsforum med syfte att främja utbyggnaden av bredband i alla delar av landet. I maj 2015 beslutade regeringen om fortsatt satsning och att inom ramen för EU:s landsbygdsprogram avsätta 3,25 miljarder kronor till utbyggnad av bredband fram till 2020. Till stöd för regionala och lokala aktörer har regeringen vidare beslutat att införa bredbandskoordinatorer i varje län. Koordinatorerna ska fungera som en kontaktpunkt för bredbandsfrågor i länet för både offentliga och privata aktörer. De ska även stödja och främja kommunernas arbete med bredbandsfrågor, samt det arbete som bedrivs av landets fiberföreningar. Regeringen har även fattat beslut om ett nationellt sekretariat, som blir en stödfunktion för bredbandskoordinatorerna. Det nationella sekretariatet ska tillhandahålla ett nätverk för bredbandskoordinatorerna samt ansvara för koordinatorernas kompetensutveckling. Det ska upprättas av Post- och telestyrelsen inom ramen för Bredbandsforums kansli.

Trygghetslarmens kvalitet

Cirka 200 000 människor har idag beviljats trygghetslarm. Dessa är i regel äldre personer eller personer som har en funktionsnedsättning som gör att de är beroende av att snabbt kunna få hjälp från hemtjänsten eller hemsjukvården. Det är alltså enskilda som befinner sig i en utsatt situation. Det är därför viktigt att de kan lita på den säkerhet som ett trygghetslarm utlovar. Det är många länkar i kedjan från den enskilde till den enhet eller personal som ska rycka ut och bistå den enskilde som har larmat. Alla delar i denna kedja måste fungera varje gång den enskilde larmar.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete anger att kommunen ska ta fram processer och rutiner som säkerställer att den enskilde ska få den trygghet som larmen utlovar. Fler kommuner än föregående år har enligt enkätsvaren identifierat, beskrivit och fastställt de processer som rör installation och drift av trygghetslarm. Fler kommuner har också tagit fram rutiner och gjort riskanalyser avseende trygghetslarmen.

Däremot är det en mindre andel av kommunerna som har system för egenkontroller för att säkra trygghetslarmens kvalitet. Frågorna har dock inte följts upp och det finns inga uppgifter om hur dessa ledningssystem ser ut i praktiken. Socialstyrelsen planerar därför en fördjupad analys av kommunernas ledningssystem avseende trygghetslarm vid kommande uppföljning av e-hälsoutvecklingen.

En annan viktig faktor när det gäller att säkra trygghetslarmens kvalitet är om kommunerna testar dem för att försäkra sig om att de fungerar. De flesta kommuner testar de digitala trygghetslarmen varje dag, eller flera gånger per dag. Det är dock ett observandum att ett antal kommuner inte testar larmen dagligen. Dessa kontroller är inte beroende av att personal gör några åtgärder så det finns inga ekonomiska eller organisatoriska hinder för att göra testerna. Däremot riskerar de enskilda brukarna att deras larm är ur funktion en längre tid utan att kommunen observerar och åtgärdar detta. Ett annat observandum är att kommunerna testar larmknappen som brukaren bär på kroppen dagligen med tämligen glesa intervaller och elva procent testar aldrig att larmknappen fungerar. Att kommunen inte försäkras sig om att trygghetslarmen fungerar i alla led med rimliga intervall kan inte anses vara i enlighet med socialtjänstlagens krav på god kvalitet i socialtjänsten (3 kap. 3 § SoL).

Storstäderna ligger efter

Storstäderna Stockholm och Göteborg anger att de inte har några digitala trygghetslarm. Malmö har 40 digitala av totalt cirka 6800 larm. Flera av de övriga större städerna har inga eller få digitala trygghetslarm. Socialstyrelsen finner detta anmärkningsvärt. Detta är kommuner där det finns såväl mobil-täckning som bredbandsnät. Samtliga av dessa kommuner har dock fattat beslut om digitalisering. Av storstäderna planerar Stockholms stad att vara färdiga med digitaliseringen 2016, Göteborg 2017 och Malmö 2018. Socialstyrelsen kommer att analysera skälen till att de större städerna inte har kommit längre i digitaliseringen i uppföljningen av e-hälsoutvecklingen 2016.

En utförlig lista på samtliga kommuner med uppgifter om hur långt de kommit i digitaliseringen finns i bilaga 1.

Socialstyrelsens slutsatser

- Socialstyrelsen konstaterar att utvecklingen av e-hälsa och välfärdstjänster i För att försäkra sig om att alla äldre och alla personer med funktionsnedsättningar kan få tillgång till digitala trygghetslarm och andra nätburna välfärdstjänster är det viktigt att de digitala kommunikationsnäten blir tillgängliga i alla delar av landet. Socialstyrelsen ser därför positivt på regeringens satsning med bredbandsforum.
- Kommunerna behöver utveckla kompetensen när det gäller upphandlingar och avtal av tekniska system och i synnerhet trygghetslarm.
- Kommunerna behöver säkra kvaliteten och säkerheten i trygghetslarmen. De behöver ta fram ledningssystem för trygghetslarmen och se till att de säkrar alla delar av trygghetskedjan, från brukarens larmknapp till hemtjänsten eller hemsjukvården som utför insatserna hos de enskilde. I detta ingår att kommunerna behöver utveckla rutiner för egenkontroller av trygghetslarmen.

Referenser

1. Socialstyrelsen. Trygghetslarm - en vägledning. 2010. Hämtad från: <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2010/2010-11-19>
2. Hjälpmedelsinstitutet. Digitala trygghetslarm - ny teknik i nya infrastrukturer, slutrapport. 2013. Hämtad från: <http://www.hi.se/publikationer/rapporter/digitala-trygghetslarm-ny-teknik-i-nya-infrastrukturer/>
3. telestyrelsen, P-o. För kommunikationsmyndigheten PTS - Kartläggning och analys av den svenska marknaden för trygghetslarm. 2012. Hämtad från: https://www.pts.se/upload/Rapporter/Tele/2012/trygghetslarm-pts-er-2012_12.pdf
4. Socialdepartementet. Stöd till evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten - överenskommelse för år 2013. 2012. Hämtad från: http://www.regeringen.se/download/b12f0ef9.pdf?major=1&minor=206845&cn=attachmentPublDuplicator_0_attachment
5. Socialdepartementet. Stöd till en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten, överenskommelse för år 2014. 2013. Hämtad från: http://www.regeringen.se/download/0c0dcd0b.pdf?major=1&minor=230564&cn=attachmentPublDuplicator_0_attachment
6. Socialstyrelsen. E-hälsa i kommunerna - redovisning av nyckeltal för utveckling av e-hälsa i kommunerna. 2014. Hämtad från: <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19450/2014-5-16.pdf>.
7. Socialstyrelsen. Trygghetslarm i kommunerna - en kartläggning. 2014. Hämtad från: <https://www.socialstyrelsen.se/publikationer2014/2014-9-38>
8. Regeringen. Regleringsbrev för Socialstyrelsen 2015 avseende anslag 4:5. 2014. Hämtad från: <http://www.esv.se/Verktyg--stod/Statsliggaren/Regleringsbrev/?RBID=16101>
9. Regeringen. Regleringsbrev 2015, ändringsbeslut 2015-01-12. 2015. Hämtad från: <http://www.esv.se/Verktyg--stod/Statsliggaren/Regleringsbrev/?RBID=16618>

Bilaga 1, antal digitala och analoga trygghetslarm per kommun

Kommun	Antal analoga larm	Antal digitala larm
Ale	330	145
Alingsås	858	0
Alvesta	0	415
Aneby	176	0
Arboga	198	170
Arvidsjaur	180	0
Arvika	345	155
Askersund	290	40
Avesta	490	60
Bengtstors	200	20
Berg	250	10
Bjurholm	0	84
Bjuv	325	0
Boden	605	0
Bollebygd	120	0
Bollnäs	530	196
Borgholm	281	72
Borlänge	0	1089
Borås	851	2473
Botkyrka	800	150
Bromölla	311	0
Bräcke	0	185
Burlöv	0	360
Båstad	356	120
Danderyd	630	0
Degerfors	294	27
Eda	1	175
Ekerö	278	0
Eksjö	480	6
Emmaboda	307	4
Eskilstuna	1256	736
Essunga	85	25
Fagersta	356	0

Kommun	Antal analoga larm	Antal digitala larm
Falkenberg	1100	400
Falköping	300	600
Falun	2	1408
Filipstad	350	0
Finspång	350	120
Flen	0	430
Forshaga	250	0
Färgelanda	150	6
Gagnef	230	0
Gislaved	620	20
Gnesta	0	205
Gnosjö	200	5
Gotland	860	540
Grums	150	30
Grästorp	171	0
Gullspång	130	0
Gällivare	298	0
Göteborg	10620	0
Götene	300	10
Habo	164	9
Hagfors	4	287
Hallsberg	425	0
Hallstahammar	421	421
Halmstad	2015	0
Hammarö	200	10
Haninge	0	1200
Heby	320	0
Hedemora	10	450
Helsingborg	3400	100
Herrljunga	270	0
Hofors	235	0
Huddinge	0	1100
Håbo	200	45
Hällefors	203	0
Härjedalen	303	0
Härnösand	40	580
Härryda	591	0
Hässleholm	1019	311
Höganäs	525	175

Kommun	Antal analoga larm	Antal digitala larm
Hörby	450	0
Jokkmokk	109	24
Järfälla	0	1223
Jönköping	1947	425
Kalix	350	0
Kalmar	250	1250
Karlsborg	173	7
Karlshamn	700	60
Karlskoga	918	139
Karlskrona	1255	174
Karlstad	1280	860
Katrineholm	500	350
Kiruna	377	13
Klippan	405	95
Kramfors	573	0
Kristinehamn	630	83
Krokom	201	44
Kumla	0	564
Kungsbacka	0	1355
Kungsör	125	15
Köping	836	0
Laholm	544	14
Landskrona	1217	44
Laxå	195	20
Lekeberg	0	192
Leksand	360	0
Lerum	650	0
Lessebo	2	208
Lidingö	912	0
Lidköping	900	100
Lilla Edet	232	10
Lindesberg	488	10
Linköping	3000	200
Ljungby	250	450
Ljusdal	552	0
Ljusnarsberg	130	0
Lomma	274	166
Ludvika	701	3
Luleå	450	950

Kommun	Antal analoga larm	Antal digitala larm
Lund	2111	0
Lycksele	60	140
Lysekil	425	32
Malmö	6800	40
Malung-Sälen	5	244
Malå	80	9
Mariestad	0	745
Mark	900	0
Markaryd	253	0
Mellerud	261	1
Motala	1150	50
Mullsjö	166	0
Munkfors	137	0
Möndal	50	1150
Mönsterås	354	0
Mörbylånga	0	320
Nacka	0	1400
Nora	265	0
Norberg	0	175
Nordanstig	199	0
Nordmaling	0	158
Norrköping	2100	160
Norrtälje	1200	0
Norsjö	100	20
Nybro	394	210
Nykvarn	110	0
Nynäshamn	483	0
Nässjö	500	250
Orsa	15	108
Orust	8	363
Osby	353	25
Oxelösund	240	74
Perstorp	208	0
Piteå	663	100
Ragunda	190	30
Robertsfors	170	40
Ronneby	780	9
Rättvik	20	320
Sala	570	0

Kommun	Antal analoga larm	Antal digitala larm
Salem	215	15
Sandviken	0	867
Sigtuna	524	5
Simrishamn	704	0
Sjöbo	420	5
Skara	620	55
Skellefteå	1600	0
Skinnskatteberg	0	120
Skurup	366	30
Skövde	714	193
Smedjebacken	280	20
Sollentuna	0	1000
Sorsele	0	60
Sotenäs	316	10
Stenungsund	305	90
Stockholm	14600	0
Storfors	100	20
Storuman	99	22
Strängnäs	595	1
Strömstad	248	17
Sundbyberg	550	40
Sunne	0	400
Surahammar	245	0
Svalöv	198	76
Svedala	7	393
Svenljunga	0	287
Säffle	377	80
Säter	8	258
Söderköping	147	19
Södertälje	1163	0
Sölvesborg	364	50
Tanum	233	45
Tibro	0	271
Tidaholm	300	0
Tierp	40	400
Tingsryd	0	410
Tjörn	265	20
Torsby	378	0
Torsås	270	0

Kommun	Antal analoga larm	Antal digitala larm
Trelleborg	0	1120
Trollhättan	1142	0
Trosa	20	174
Täby	1250	0
Töreboda	0	242
Uddevalla	150	1010
Ulricehamn	440	160
Umeå	0	1850
Upplands Väsby	497	2
Upplands-Bro	0	360
Uppsala	3500	0
Uppvidinge	0	280
Vadstena	251	50
Vaggeryd	269	0
Valdemarsvik	180	15
Vallentuna	0	350
Vansbro	162	0
Vara	455	0
Varberg	0	1200
Vaxholm	0	180
Vellinge	0	650
Vetlanda	702	0
Vilhelmina	89	17
Vindeln	0	180
Vingåker	0	210
Vårgårda	200	0
Vänersborg	0	840
Värmdö	15	306
Värnamo	740	0
Västervik	1065	0
Västerås	2325	0
Växjö	820	760
Ydre	135	0
Ystad	830	0
Åmål	300	40
Ånge	270	0
Årjäng	0	187
Åsele	56	23
Åtvidaberg	290	0

Kommun	Antal analoga larm	Antal digitala larm
Älmhult	425	0
Älvdalen	2	200
Älvkarleby	10	180
Ängelholm	980	70
Öckerö	340	2
Örebro	3130	330
Örkelljunga	255	40
Örnsköldsvik	1294	0
Östersund	1000	514
Österåker	640	110
Östra Göinge	113	279
Övertorneå	100	50